

ОРГАНИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Володимир Анатолійович ЛИСЕНКО,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

Органи внутрішніх справ України відіграють ключову роль у запобіганні та протидії корупційній злочинності. Вони є одним із провідних суб'єктів, відповідальних за нейтралізацію криміногенних чинників, що створюють загрозу суспільству. Специфіка діяльності цих органів полягає в тому, що їхня компетенція не обмежується лише виявленням і припиненням корупційних правопорушень, а включає й інші аспекти профілактики злочинів.

Національна поліція України, як один із основних компонентів органів внутрішніх справ, діє відповідно до Закону України «Про Національну поліцію». Вона має в своїх завданнях запобігання злочинам, їхнє припинення, виявлення та розслідування. З огляду на те, що корупція є однією з головних загроз національній безпеці, поліція виступає як спеціалізований суб'єкт протидії корупційній злочинності. Згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України, поліція має право проводити дізнання, розслідування, а також здійснювати оперативно-розшукові заходи для виявлення корупційних правопорушень. Важливим аспектом їх діяльності є виявлення причин та умов вчинення таких правопорушень та впровадження заходів для їх усунення. Це дозволяє не тільки реагувати на корупційні дії, а й активно запобігати їхньому поширенню в суспільстві.

Важливим елементом антикорупційної стратегії є співпраця органів внутрішніх справ із іншими державними інституціями. Це включає організацію обміну інформацією щодо криміногенних чинників, спільне вивчення корупційних схем та взаємодію під час розробки превентивних заходів. Значну роль у боротьбі з корупцією відіграють центральні та місцеві органи виконавчої влади. Взаємодія з ними дозволяє поліції отримувати інформацію про ситуацію в різних регіонах країни, що допомагає ефективно орієнтувати превентивну діяльність на подолання конкретних загроз.

Органи внутрішніх справ активно здійснюють профілактичну роботу з метою запобігання корупційним правопорушенням. Серед основних напрямків профілактики можна виділити наступні:

Аналіз криміногенної обстановки. Це включає регулярний моніторинг корупційних ризиків у різних сферах діяльності державних і приватних установ.

Попереджувальні заходи. Профілактична робота охоплює проведення індивідуальних бесід з особами, які мають ризик вчинення корупційних злочинів. Також організуються інформаційні кампанії для підвищення рівня обізнаності населення про шкоду корупції.

Інституційні заходи. Включає систематичний аналіз практики виявлення та розслідування корупційних правопорушень з метою вдосконалення роботи органів внутрішніх справ.

Значне значення має також участь органів внутрішніх справ у правовому вихованні населення. Закон України «Про Національну поліцію» надає правоохоронним органам право проводити інформаційно-просвітницькі кампанії, що сприяють підвищенню рівня правосвідомості населення та формуванню негативного ставлення до корупції. Така діяльність є важливим інструментом попередження злочинів і зміцнення правопорядку в державі. Крім того, органи внутрішніх справ активно взаємодіють з громадськими організаціями та залучають громадськість до боротьби з корупцією. Це дозволяє забезпечити відкритість діяльності правоохоронних органів та підвищити ефективність їхньої роботи. Участь громадян у процесі запобігання корупції створює додаткові механізми контролю за діяльністю державних органів та формує відповідальне ставлення до вирішення проблеми корупції на всіх рівнях. Важливим аспектом діяльності органів внутрішніх справ є розробка та реалізація загальнодержавних та регіональних програм щодо запобігання корупційним правопорушенням. Такі програми спрямовані на виявлення й усунення умов, що сприяють корупційним діям, а також на вдосконалення правових механізмів у сфері протидії корупції. Особливо важливим є співробітництво з органами державної влади, на які покладено завдання формування державної антикорупційної політики. У контексті реформування системи органів внутрішніх справ України передбачено модернізацію правоохоронних органів для підвищення їхньої здатності ефективно протидіяти корупції. Зокрема, йдеться про впровадження сучасних інформаційних технологій для моніторингу та аналізу корупційних ризиків, вдосконалення кадрової політики, а також підвищення кваліфікації співробітників поліції у сфері запобігання та боротьби з корупцією.

Отже, органи внутрішніх справ України виступають одним із основних суб'єктів у системі протидії корупційній злочинності. Їхня діяльність охоплює різні рівні запобігання злочинам – від загальнодержавного до індивідуального, що забезпечує системний підхід до вирішення проблеми корупції в Україні.